

montem Oliveti, ubi plenissime omnia ad se trahet veluti messem suam.

IV. Quia dies solutionis et rationum exigendarum. Contingit non raro cauponi ut hospites in domo sua tumultuantes, diu noctuque potitantes et epulantes, saltantes, cantantes, litigantes, rixantes, omnia denique rursus deorsum mittentes tolerare debeat, et quidem per aliquot dies usque dum saturi omnes, discesserint: ad postremum vero et ipse cum rationibus suis prodit, et stricte illis computat, quidquid non solum absumpserunt, sed etiam fregerunt aut conspurcarunt. Similiter in scholis sæpius Magistri dissimulant ad tempus discipulorum petulantiam, negligentiam, loquacitatem, oblocutiones, etc. at finito anno suum obtinet tempus, cum ab ascensu eos reprobant vel a sperato præmio. Caphres in Monomotapa sic venantur elephantibus: observant in primis tempus, quando in campos egrediuntur, et in iis libere vagantur; deinde exeunt non minus centum quinquaginta venatum. Eorum pars notos angustiis calles in silvis insident, pars per campos palatim elephantorum greges abigunt, compelluntque in incassas a sociis angustias. Quas cum intrare vasta mole belluæ non nisi singulæ possint, ubi intrarunt ex insidiis coorti venatores validis ictibus aliorum alii prætereuntium poplites cædunt, statimque vel post paulum prægravante etiam corpore prolapsos conficiunt. Refert Franc. Sacchinus tom. II. Annal. soc. I. 4. n. 220. Similes his elephantibus sunt filii hujus sæculi et amatores mundi, qui dicunt: « Venite fruamur bonis, quæ sunt, et utamur creatura tamquam in juventute celeriter. Vino pretioso et unguento nos impleamus, et non prætereant nos flos temporis. Coronemus nos rosis antequam marcescant: nullum sit pratium, quod non pertranseat luxuria nostra. Nemo nostrum expers sit luxuriæ nostræ, ubique relinquamus signa lætitiæ, quoniam hæc est pars nostra, et hæc est sors. Opprimamus pauperem justum, et non parcamus viduæ, nec veterani revereamur canos multi temporis, etc. Hæc cogitaverunt et erraverunt; excæcavit enim illos malitia eorum. Et nescierunt sacramenta Dei. » Sap. II. Quænam illa sacramenta? Græce *Serena Dei*, scilicet judicia quibus expectat eos ad diem suum, diem ultionis, quo belluas, coget intrare per angustias mortis ad iudicium, ubi eos feriet gladio oris sui, et velut in macello pro meritis conficiet. Habent illi hic diem suum, quemadmodum Judæi tempore Christi quos deploravit Christus illis verbis: *Si cognovisses et tu! Et quidem in hac die tua, qui ad pacem tibi.* Luc. XIX. Verum veniet aliquando dies Christi, de quo Jer. XII. dicitur: *Congrega eos (impios) quasi gregem ad victimam, et sanctifica eos in die*

occisionis hoc est, constitue diem justitiæ tuæ, in quo eos velut victimam occidas.

Itaque diem illum Domini præ oculis habeamus: nec attendamus ad dies nostros, sed cum eodem Jeremia cap. XVII. dicamus: *Diem hominis non desideravi, tu scis.*

CONCIO II.

JUDICII DIES OPTABILIS ELECTIS.

I. Ob conspectum Christi. — II. Ob publicam gloriam suam. — III. Ob resumpti corporis gloriam.

THEMA.

Respicite et levate capita vestra, quoniam appropinquat redemptio vestra, Luc. XXI.

Prophetæ Jeremiæ cap. XXIV, ostendit Deus in visione quadam duos calathos ficuum, in uno malas valde, in altero bonas valde. Significabant autem duos Hebræorum populos, optimos et pessimos: illos sub rege Joachim Dei mandato morigeros; hos vero sub Sedecia rebelles et immorigeros: illos optime, hos pessime habendos, illos servandos, hos excidendos. Audimus hodie Christum comparantem diem iudicii ficui: idem audivimus ante octo dies. Ibi deprehendimus ficus malas valde, impios videlicet, qui in iudicio gravate admodum comparebunt. Hodie reperimus ficus bonas valde, electos scilicet qui omnino et summo desiderio comparare volent. De his ergo nunc dicendum, et causæ exponendæ, cur iudicii diem in optatis habeant.

I. Ob conspectum Christi. Quantum enim abhorrent inimici Christi, tantum eum desiderant amici ejus. Ex parabola decem virginum scimus Christum venturum ad iudicium tamquam sponsum, ut omnes PP. ad litteram exponunt, sed quantum electos concernit. Nam reprobus veniet ut exactor talentorum, quod sequenti parabola Dominus exposuit. Jam vero S. Joan. Bapt. Jo. III. tale de Christo fert testimonium: *Amicus sponsi, qui stat et audit eum, gaudio gaudet propter vocem sponsi. Hoc ergo gaudium meum impletum est.* Si hoc Joan. de Christo sponso, cum adhuc in forma servi et mortali corpore, pauper et abjectus in mundo vixit, adeoque sponsalia sua solum celebravit; quid dicendum, cum nuptias suas celebraturus est? Quanto gaudio exultabunt amici ejus, cum eum cernent oculis suis prodeuntem in decore suo velut sponsum de thalamo suo?

Ergo primo gaudebunt, quia stant coram sponso et vident eum coram se in gloria sua. Sane Christus cum adhuc sub forma servi in mundo degeret, omnibus illis, qui odio et invidia excæcati non erant, totus supra modum amabilis et desiderabilis erat, qui speciosus forma, sermone mire gratosus, moribus humanissimus ideo

turba ei affixa erat. Ideo Luc. IV. *Detinebant illum*: ideo Marci I. dicitur: *Quia omnes quaerunt te.* Sancta Birgitta in tribus locis testatur eos dixisse: *Eamus ad Filium Mariæ, ut tantisper consolemur.* Gentiles ipsi desiderabant, et instabant, ut eum videre possent. Joan. XII. Dæmoniæ ille a legione obsessus, post liberationem *Cæpit illum deprecari, ut esset cum illo* ait Marcus cap. V. Sed cur hoc? Quid enim scivit prius de Christo, qui a Dæmone vexatus, semper in sepulchris hæsit? Nimirum advertit vel ex aspectu, affatu et moribus Christi quam bonum et suave esset adhærere isti Domino: oblitus patriam, domum, adhærere voluit Christo, quem prius nunquam viderat; tametsi pauperem esse, videre facile poterat.

Jam si tunc adhuc in carne tam humili forma incederet, tam amabilis erat, quid erit, cum procedet cum majestate et gloria sua? Joannes certe, ubi vidit eum in carne mortali, gavisus est; (quin etiam præ gaudio in utero matris ad præsentiam ejus, nondum visi, exultavit) aitque insuper suum gaudium impletum esse, quasi diceret: desideravit eum videre Abraham, Jacob, prophetæ et reges: nemo tamen illorum vidit eum, scilicet ut ego; quid erit obsecro videre venientem in majestate regni sui tamquam sponsum ornatum in decore suo? Petrus in monte Thabor vidit quidem ejus gloriam, sed quasi per rimam solum, obiter et brevicule nec tamen sibi, quam nobis, ut testis ejus fieret. At ibi permanenter et indesinenter videbunt eum electi, et sibi, non aliis, de quo exultabat Job, cum dixit c. XIX. *In carne mea videbo Deum salvatorem meum*: Græce, *Ego mihi videbo Deum.*

Secundo, deinde propter vocem sponsi, aut Joannis. Sane tunc Christus, nondum suavia omnino et jucunda loquebatur, sed pœnitentiam promulgabat: peccata increpabat, iudicium inculcabat, infernum minabatur. Et tamen Joannes gaudio gaudet propter illam vocem. S. Petrus discedere non vult dicens: *Quo ibimus? Verba vitæ æternæ habes.* At in die illo nuptiarum nihil triste suis amicis loquetur, sed omnia festiva. Quænam vero illa? Imprimis quicumque eum confessus fuerit coram hominibus, illum vicissim confitebitur coram toto mundo. Demonstrabit enim illi obsequia sibi et servis suis præstita, et magnifice extollet, sicut vestem sancti Martini mendico donatam. Et quod de sancto Martino dixit, qui leprosum veste sua involutum gestavit in domum suam (erat autem Christus) *Tu me non erubuisti super terram, ego te non erubescam super celos*, teste sancto Greg. hom. XXXIX. in Evang. Ex actis Apost. c. IX. scimus quanta cum gloria Tabithæ ostenderit Petro pauperes et plorantes viduæ tunicas et

vestes, quas eis Tabitha fecerat. Quid erit, cum ipse Christus talia ostendet toti mundo dicens: *Nudus fui et operuistis me, etc.* Hoc nimirum erit bonum illud vinum, quod sponsus ille distulit ad finem convivii, Joan. II. *Tu autem servasti bonum vinum usque adhuc.* Mundus hic bonum vinum propinat, laudat, blanditur: sed ibi dabit acidum, vituperabit, accusabit. Male igitur sibi consulunt, qui hic modicæ remunerationis et vanæ laudis vinum sibi propinatum bibunt, quia per hoc meliore illo et quidem optimo se privant.

II. Ob publicam gloriam, quam coram mundo accipient, qui hic viles et despecti fuerunt habitii. Magna imprimis gloria est, quando quis prius obscurus et contemptus ex humili loco ob merita sua in altum evehitur, veluti cum Josephus e carcere exemptus, et currui regio impositus atque undique circumductus, regio annulo insignitus et *Salvator mundi* dictus est, ob saluberrimum, quod dedit regi, consilium, Gen. XLI. Similiter quando Cælestinus V. prius Petrus de Norone appellatus, ex eremitorio suo extractus a cardinalibus (qui per viginti tres dies consultantes de Pontifice eligendo neminem tandem digniorem illo repperunt) in Papam electus fuit. Ad hujus enim tam inexpectatam inaugurationem dicuntur convenisse Romam ducenta millia hominum; duoque reges, Hungarus et Siculus, ipsum asello vectum in Urbem conduxisse ingenti pompa et omnium applausu. Platina et Surius in ejus vita. Quid erit cum justii protrahentur in publicum et totius mundi conspectum, qui hic velut in antris obscuri latuerunt? Evehentur in thronum gloriæ, qui in sterquilinio sederunt cum dicitur illis: *Amice ascende superius: tunc erit illis gloria coram simul discumbentibus*, Lucæ XIV. Quam ob causam aliqui rem intelligentes, qui in hoc mundo exaltati fuerunt, in mortis articulo doluerunt, quod non fuerint in hoc sæculo omnium infimi: uti Henricus card. ex ord. Cisterc. assumptus, vir pius, qui dicebat moriens: *Utinam in vitulario meo (monasterio suo scilicet) inter fratres semper scutellas abluissem!* Fascic. Cisterc. SS. p. I. f. 377. Cardinalis Alexandrinus, Pii V. nepos, qui dicebat animam agens: *Mallem me tota vita servisse coquo monasterii mei, quam cardinalatam egisse*, Corn. in c. III. Apoc. Atque hæc causa est, cur Christus adeo sæpe et serio jubeat nos occultare opera nostra, nec mercedem ullam recipere: invitare ad prandium eos, qui non habent retribuere nobis: *Retribuatur enim tibi, ait, in resurrectione justorum, cum ingenti scilicet lucro et fœnore.* Hic laudaris coram uno aut altero, ibi laudaberis coram celo et terra. Hic recipis obolum, ibi recipies talentum.

Crescet electorum gloria, si per immanem injuriam in hoc sæculo vexati et depressi fuerunt; cum illis ablatus honor ibi restituatur, uti contigit Danieli, cum e lacu leonum incolumis extractus est, tanto majori gloria, quanto majore prius confusione iniectus fuit: quando et ipsius loco accusatores ejus in lacum detrusi et in momento a leonibus discerpti sunt. Idem patet in Susanna, cum se divino calculo absolutam, suos vero criminatores duci vidit. Simile quid contigit S. Luciae, cum Paschasium præfectum Siciliae, a quo tam inique habita, ad lupanar duci jussa, rogo cincta, demum gladio transfixa, adhuc spirans vidit accusatum a civibus de oppressa provincia, vinctum et captivum juxta se abduci ad senatum Rom. ut ibi puniretur ob rempublicam male administratam; ut in ejus vita Sur. XIII. Dec.

Augebitur eadem gloria, cum ipsi suos hostes ad pedes suos prostratos aspicient, sibi que palinodiam cantantes audient. Qualis gloria Mardochei fuit, quando Aman hostis ejus infensissimus ipsum in equo regio circumducere et proclamare debuit: Sic honorabitur Mardocheus quia rex sic vult? Simili modo dicent impii: *Hi sunt, quos aliquando habuimus in derisum, etc. Ecce quomodo computati sunt inter filios Dei!* Sap. V. Ecce palinodiam. Quanta styli mutatio! Contempserat Othocarus Bohemiae rex Rudolphum Habsburgicum imperatorem olim curiae suae magistrum, ridens ejus griseum ac vile vestimentum, insuper ei bellum movit; sed victus ab eo captusque est, nec prius regno suo restitutus, quam publicum ei homagium genu flexus deferret, quod cum is ægre sed coactus tandem subire quidem, privatim tamen in insula Kamberg inter Danubium sub tabernaculo vellet, jamque prostratus ad pedes Rudolphi jaceret, repente tentorium dejectum in quatuor partes dissiliit, ut coram totis duobus exercitibus conspiceretur rex jacere supplex ad pedes Rudolphi, olim servi sui. Quæ certe magna Rudolphi gloria, Othocaro ignominia fuit. Dubrau in hist. Bohem. et Lipsius in Monitis polit. Noluit tunc Rudolphus aliam vestem induere nisi griseum suam, dicens: *Sæpe irrisit griseum meam vestem, nunc mea vestis irridebit ipsum.* Simile quid continget electis in judicio quibus a Deo dicitur, quod Josue cap. X. mandavit principibus Israelitici populi de captivis regibus: *Ile et ponite pedes super colla regum istorum.*

III. Ob resumpti corporis gloriam, unde fiet, ut duplicetur eorum beatitudo, dum anima glorificata Deum corpore Christum in gloria videbunt, ac sicut pro objecto beatitudinis suæ habet anima Deum, sic corpus habeat Christum velut hominem. Ibi ergo si cui membrum aliud quod ademptum fuit integrum restituatur: si

quis morbo et male affecto corpore fuit, recipiet sanum: juxta id Isaia XL. *Mutabunt fortitudinem, assument pennas ut aquilæ, current et non laborabunt et non deficiet.* Quod confirmat Christus Matth. XXIV. inquit: *Ubi est corpus ibi congregabuntur et aquilæ.* Novas ergo quasi pennas novi corporis accipient, delectabuntur aspectu solis justitiæ, Christi: volabunt dote agilitatis, quaquaversum cupient: penetrabunt omnia: fulgebunt instar solis: mori et pati aliquid non poterunt. Quantum ibi solatium erit electis, carnem suam hic in servitum rede-gisse! Qui enim simul laborarunt, sudarunt, alserunt, simul præmiabuntur. Hæc spe solabatur se S. Job cap. XIX. *Rursum circumdabor pelle mea, inquit, et in carne mea videbo Deum salvatorem meum.* Quasi diceret: detracta mihi quidem a dæmone fuit pellis mea, sed ea rursum circumdabor: videbo oculis meis, quod prius videre non potui, Christum: id quod etiam avide semper tota vita expectavit. Unde c. XIV. ait: *Cunctis diebus quibus nunc milito, expecto donec veniat immutatio mea.* Eodem modo tertius ille ex septem fratribus Machabæis, cum manus et pedes abscinderentur, cutis capitis cum capillis abstraheretur, jamque linguam abscindendam proferre postularetur, ait: *E caelo ista possideo, sed propter Dei leges nunc hæc ipsa despicio: quoniam ab ipso me ea recepturum spero,* Macch. VII. Atque hinc dies illa vocatur a S. Petro Act. III. Dies restitutionis omnium.

Specimen hujus restitutionis, ad nos omnes confirmandos, edere et S. Eustachio martyri exhibere Deus voluit, cum ei rebus omnibus spoliato (uxorem nauta per vim abstulerat, filium unum leo, alterum lupa rapuerat, pecora pestis tulerat) adeoque jam rusticam pauperemque vitam agentis oblata est occasio a Trajano imper. rursum militandi et nobilem victoriam parandi; qua parta cum Romam victor ingredi pararet, et juxta vicum castra poneret, reperit insperate uxorem suam, mox etiam duos filios suos, quos ignotos in militiam suam, conscripserat; sicque cum ingenti gaudio, opibus, ac splendore una cum iis Romam victor ingreditur maximo imperatoris et urbis applausu: ut in ejus vita Metaph. XX. Sept. Quia vero Hadrianus Trajano successerat, qui Eustachium ad idola colenda compellebat, rursum vir sanctus per martyrium tauri ænei, vita, uxore et liberis spoliari debuit, quo nimium agnosceret priorem illam fortunæ rotationem solummodo præludium fuisse illius mutationis, quæ in die judicii ipsum expectabat.

Quare auditores bono animo estote: quidquid vobis ademptum fuerit, scitote in die restitutionis omnium magno cum lucro vobis restituendum: sive famam, sive membrum, sive pecuniam, sive liberos aut amicos, sive aliud

quid. Nemo indigne ferat, si nihil eorum hic recipiat: retribuetur enim cum gloria immensa et ingenti fenore in resurrectione justorum.

Atque hæc sunt ficus illæ valde bonæ, electi scilicet, gaudiorum dulcedine replendi et obruendi in die illa, quam proinde summo cum desiderio quotidie expectant, et dicunt cum Davide Psal. XLI. *Quando veniam et apparebo ante faciem Dei.*

CONCIO III.

SENTENTIA DAMNATIONIS FULMINIS SIMILIS.

I. Quia feriet reprobos, illæsis electis.—II. Obstupesciet reprobos.—III. Diversis modis sæviet in reprobos.—IV. Fœtorem contrahent.—V. Ita tanget eos ut semivivos.

THEMA.

Erunt signa in sole, Luc. XXI.

Non solum in hoc, quem videmus, sole signa erunt in novissimis diebus, sed etiam in illo sole justitiæ, Christo, cum ad judicandum venturus est. Talia enim in ipso vidit Joan. Apoc. I. per visionem sibi ostensam: facies ejus sicut sol erat in meridie, oculi sicut flammæ ignis, vox tamquam aquarum multarum, et ex ore ejus procedebat gladius utraque parte acutus, qui aliud non est nisi sententia illa terribilis in impios vibranda: *Discedite a me maledicti in ignem æternum.* Quam etiam in spiritu prævidit et vaticinatus est Moyses Deut. XXXII. illis verbis: *Si acvero ut fulgur gladium meum et arripuerit judicium manus mea, reddam ultionem hostibus meis et his qui oderunt me, retribuam. Sagittas meas inebriabo sanguine, et gladius meus devorabit carnes.* Diximus ante octiduum adventum illum Christi fulguri similem futurum. Nunc videamus eundem fulminantem, seu damnationis sententiam velut fulmen in reprobos ejaculantem.

I. Fulmen sæpe ferit aliquos, proxime astantibus prorsus illæsis. Id contigit in vita S. Malachia apud divum Bernardum, quando impii tres cum suo antesignano, qui S. Malachia episcopi inaugurationi obsliterant, eique et regi ipsi necem machinabantur, repente orta terribili tempestate, fulmine tacti interierunt, eorumque corpora semiusta ventus abripuit, atque in densas ramis arb. ores elevata deposuit, Malachia ejusque sociis proxime astantibus, et ne minimum quidem læsis. Pari modo sententia judicis universalis feriet solos reprobos, et separabit eos e medio electorum, quibus nihil mali inferet, quinimo incolumitatem præstabit et salutem, juxta id Matth. XXIV. *Duo erunt in agro, unus assumetur et unus relinquetur; duæ molentes in molendino, una assumetur, una*

relinquetur. Et paulo post venit: *Dominus ejus et dividet eum.* Et cap. XXV. *Separabit eos ab invicem, sicut pastor segregat oves ab hœdis.* Sæpe ex eadem domo, mensa, lecto, unus assumetur ad gloriam, alter relinquetur ad damnationem. Sub Pogiebradio rege Bohemiae, ex uno eodemque carcere ducti sunt duo fratres, Ladislaus et Matthias Joan. Humadis Paladini Hungariae filii. Quorum unus Ladislaus capite plexus, qui regnum sperabat; alter Matthias qui necem expectabat, ad regnum Hungariae capessendum dimissus est. Æn. Silv. in Europa c. I. Bonfin. I. IX. dec. III. Idem multis continget in judicio: ex eodem cœmeterio vel etiam sepulcro unus evolabit velut aquila ad Christi judicis dexteram et palmam: alter extrahetur velut carcinoma fœtidum et projicietur ad sinistram et gladium. Cogitate jam quanto mœrore divellentur ab invicem charissimi conjuges, parentes a filiis, fratres a fratribus! Si enim per temporalem mortem tanto cum dolore divelli eos videmus et in nobis experimur; quid erit separari in æternum per immensum chaos? Turci victo Michaelis Palæologi imp. exercitu prædam virorum ac mulierum, aliarumque rerum coegerunt, atque inter se dividerunt. Inter cætera duæ adolescentulæ sorores erant, quæ cum divellendæ essent, quod non eidem domino sorte obvenissent, altera alteram intuens, cum lacrymis et ejulatibus omnia implevissent, in mutuo denique amplexu expirarunt; quasi natura corpora non prius quam animas separari pateretur. Refert Gregorius lib. III. Colligite hinc quid doloris allatura sit in judicio separatio charissimorum ad tam disparia loca, ad cælum et in infernum.

II. Fulmen eos quos tangit, communiter stupefacit et sensibus privat. In vita sancti Galli lib. II. XXVI. legimus quemdam fulmine tactum, surdum, mutum et cæcum factum, omnique membrorum usu destitutum fuisse. Simili modo sententia illa attonitos reddet improbos. E primo efficiet illos cæcos; quia gloriam Christi et sanctorum aspicere non audebunt, sed *Dicent montibus, Cadite super nos, et collibus, Operite nos, a facie sedentis super thronum.* Et secundum Isaiam cap. II. *Introbunt in cavernas petrarum a facie formidinis Domini.* Si enim Daniel divinis visionibus assuetus cecidit in faciem coram apparente sibi angelo (Dan. X.) ut nil haberet virum: et si Joannes apostolus ante Christum judicem, per typum tantummodo conspectum, prolapsus est ad pedes ejus velut mortuus, Apoc. I. quomodo stabunt impii coram Christo infenso sibi judice?

Secundo mutos, quia defendere se non pote-